

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.21.801/2012/11.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Sipka Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe**, ügyintéző dr. Sipka Péter ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Bánáti Ügyvédi Iroda (**I. rendű alperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Bánáti János ügyvéd) által képviselt **dr. I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű és dr. Helmeczy László ügyvéd (**II. rendű alperesi képviselő címe**) által képviselt **II.rendű alperes neve** (II.rendű alperes címe) II. rendű alperes ellen **kártérítés megfizetése** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2012. június 7. napján meghozott 19.P.22.591/2011/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek személyenként 200.000 (kettőszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében kérte, hogy az elsőfokú bíróság kötelezze az I. rendű alperest 53.122.787 forint, a II. rendű alperest pedig 23.749.938 forint kártérítés megfizetésére. Állítása szerint az alperesek anyagi felelősséggel tartoznak a felperes képviseletében eljárva kötött szerződésekkel okozott kárért. Elsődlegesen szerződésszegéssel okozott kár megtérítésére kérte kötelezni az alpereseket, majd követelésének alapjaként a szerződésen kívüli károkozást is megjelölte. Előadta, hogy a felperes nevében eljáró alperesek sem a szerződések megkötésekor, sem azok ellenőrzésekor, illetőleg a teljesítési igazolások kiállításakor nem jártak el kellő gondossággal, felróható magatartást tanúsítottak, amely magatartásokkal okozati összefüggésben a felperesnek kárt okoztak.

Az I. rendű alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hangsúlyozta, hogy nem állt a felperessel kártérítési felelősséget megalapozó szerződéses kapcsolatban, a párt elnökét a saját vagyonával nem terheli helytállási

kötelezettség. A szerződésen kívül okozott kártérítési követelés pedig a keresetváltoztatás tilalmába ütközik.

A II. rendű alperes az érdemi ellenkérelmében csatlakozott az I. rendű alperes védekezésében előadottakhoz, és ennek megfelelően a kereset elutasítását kérte. Kiemelte, hogy az alperesek a felperestől származó meghatalmazás, illetve felhatalmazások alapján írták alá a szerződéseket, amelyek teljesítésével összefüggésben személyes anyagi felelősségük nem áll fenn.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek külön-külön 1.250.000 - 1.250.000 forint perköltséget. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 900.000 forint eljárási illetékről úgy rendelkezett, hogy azt a Magyar Állam fizeti.

Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) és a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) számos rendelkezését, valamint az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény (Etv.) 18. §-át idézte. Megállapította, hogy a felperes alapszabályának és a Ptk.-nak az együttes értelmezéséből nem vonható le olyan következtetés, hogy a párt tisztségviselője által a párt nevében kötött és a pártot jogosító, illetve kötelező szerződések alapján az alperesek a párt nevében, a párt képviselőjében kötött szerződések teljesítéséért bármilyen szerződéses kötelezettséget vállaltak, ezért a szerződésszegésre vonatkozó kereseti kérelmet jogalap hiányában teljes egészében elutasította.

A szerződésen kívül okozott kár megtérítése iránti követelés tekintetében arra az álláspontra jutott, hogy a felperes a keresetváltoztatás törvényes határidejét elmulasztotta, mert a szerződésen kívül okozott károkozást önálló jogcímként csak 2012. január 10-én jelölte meg. A követelés tehát a keresetváltoztatás tilalmába ütközik. Emellett megjegyezte azt is, hogy a felperes a kár bekövetkezését sem bizonyította.

A perköltségre vonatkozó rendelkezések a Pp. 78. § (1) bekezdésén és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) szabályain alapultak.

Az ítélet elleni fellebbezésében a felperes elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság hozzon közbenső ítéletet és állapítsa meg az alperesek helytállási kötelezettségét a felperesnek okozott károkért. Ha erre nincs lehetőség, a Pp. 252. § (3) bekezdése értelmében az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, illetőleg a per újabb tárgyalására, további bizonyítás lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Harmadlagos fellebbezési kérelme az alperesek javára megítélt perköltség összegének mérséklésére irányult.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából egyáltalán nem derül ki, milyen jogi következtetést vont le. A felperes nem azt állította, hogy az alperesek szerződéses kötelezettséget vállaltak, és kérelme sem arra irányult, hogy a felperes szerződéses kötelezettségeiért álljanak helyt, vagy azt teljesítsék. Mindvégig azt állította, hogy az alperesek az alapszabály 65. §-a, valamint a Ptk. általános

elvárhatósági klauzulájának megszegésével túlzott áron kötötték meg a szerződéseket. Elengedhetetlen lett volna a szerződéskötés körülményeinek és a szolgáltatások piaci értékének vizsgálata, amelynek körében a felperes bizonyítási indítványokat terjesztett elő, és az ítélet nem tartalmazza a mellőzés indokait, ezért a Pp. 221. § (1) bekezdésének második mondatát az ítélet már önmagában sérti.

A bíróságnak a kereset tartalmának megállapítása és a jogvita érdemi eldöntése során az előadott tényekből kell kiindulnia, a követelés jogcímének hiányos vagy helytelen megjelölése nem köti. A felperes csak egy másodlagos, alternatív jogcímet jelölt meg, amelyet az elsőfokú bíróságnak érdemben kellett volna elbírálni, de ezt a Pp. 141/A. § (1) bekezdésének téves értelmezésével elmulasztotta, ezért ebből az okból is helye van az elsőfokú bíróság új eljárásra utasításának.

Az alperesek ügyvédi munkadíjban felmerült perköltségét a R. 3. § (6) bekezdése alapján csökkentett mértékben kellett volna megállapítani. Az elsőfokú bíróság három tárgyalást tartott, a harmadikon lényegében kizárólag ítéletet hirdetett. Az I. rendű alperes a kétoldalas érdemi ellenkérelmén felül további öt oldalas előkészítő iratot nyújtott be, tényleges munkaideje a 8-10 órát nem haladhatta meg, míg a II. rendű alperes képviselője a per első tárgyalásán nem is vett részt, írásbeli beadványt, ellenkérelmet nem terjesztett elő, a második tárgyaláson csupán az I. rendű alperes által korábban előadottakra hivatkozott. A két tárgyaláson való személyes részvétele kapcsán kevesebb mint 2 óra ügyvédi tevékenységet fejtett ki, így az elsőfokú bíróság által megállapított munkadíj különösen jogtalan és méltánytalan, mert az alperesek részére megállapított perköltség a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel nem áll arányban. Mindezek alapján kérte az ügyvédi munkadíjban felmerült perköltségek leszállítását.

Az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Előadta, hogy a szerződésszegésre alapított kártérítési követelés egyik alapfeltétele, a szerződéses jogviszony nem állt fenn, így a felperes által felajánlott bizonyítási indítványok teljesítése szükségtelen.

Az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el a Pp. 146/A. § (2) bekezdésének alkalmazásával a felperes keresetváltoztatását, ugyanakkor érdemben sem helytálló a szerződésen kívül okozott kár megtérítése iránti kereset, mert a felperes a kár bekövetkezését bizonyítani nem tudta. Kihangsúlyozta, hogy a felperes a szerződések érvényességét, jogszerűségét nem vitatta, kára nem keletkezett, így a szerződésen kívül okozott kár megtérítése iránti keresetének sincs jogalapja.

Álláspontja szerint a perköltségre vonatkozó fellebbezési kérelem nem felel meg a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltaknak, ezért kérte, hogy azt a másodfokú bíróság a Pp. 237. §-ára figyelemmel a 240. § (1) bekezdése alapján azt utasítsa el. Amennyiben azt mégis elbírálná, fellebbezési kérelme ennek helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint a bíróságok a R. 3. § (6) bekezdésében foglalt lehetőséggel csak kivételesen élhetnek. A jelentős összegű követelést érvényesítő félnek tisztában kell lennie azzal, hogy ez milyen perköltség fizetési kötelezettséggel járhat. Az I. rendű alperes jogi képviselője nagy terjedelmű, több 10 oldalas, vagy azt meghaladó oldalszámú melléklettel ellátott nyilatkozatot, beadványt tanulmányozott át, amelyek munkaidő ráfordítását a perköltség

számítása során figyelembe kell venni. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség az elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban áll.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme is az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság figyelemmel volt a keresetmódosítás elkésettségére, ugyanakkor a keresetet kimerítette. Annak valamennyi pontjában indokolt ítéletet hozott. A kár bekövetkezésével kapcsolatban érdemi peradat nem merült fel, a választási kampány alatt a telefonos kampányok lebonyolítása nem előnytelen tevékenység.

Az elsőfokú bíróságnak a felperes kérelmét szerződésszegéssel okozott kár megtérítésére irányuló keresetként kellett elbírálnia. Helyesen jutott arra a következtetésre, hogy egy párt vezetőit ezekért a szerződésekért nem terheli személyes anyagi felelősség. A felperes a szerződéseket nem támadta meg, azokat érvényesnek ismeri el, és elszámolási vitát sem kezdeményezett a szerződő felekkel. Kérte, hogy a másodfokú bíróság a perköltséget a pertárgy értékéhez igazodóan állapítsa meg, a perköltség mérséklésének nincs, és az elsőfokú eljárásban sem lett volna helye.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Pp. 228. § (4) bekezdése szerint jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet egészében bírálta felül.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a kereset eldöntéséhez szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, és a jogszabályoknak megfelelő érdemi döntést hozott, amellyel a másodfokú bíróság a következő indokok miatt értett egyet.

A felperes elsődlegesen szerződésszegéssel okozott kár megtérítése címén érvényesített jogot az alperesekkel szemben, míg az elsőfokú bíróság által keresetváltoztatásnak minősített kérelmében már a szerződésen kívül okozott kár megtérítésének kötelezettségére is hivatkozott. Szerződésszegéssel okozott kár megtérítésének követelése esetén a szerződésszegésért való felelősségre, valamint a kártérítés mértékére a Ptk. 318. § (1) bekezdése alapján ugyancsak a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni, ezért mindkét esetben a szerződés teljesítésében késedelmes kötelezettre irányadó szabályok az irányadóak (Ptk. 360. § (2) bekezdés), így a károsult a késedelmes teljesítés jogosulti pozíciójában lévő fél jogállásával egyezően a Ptk. 360. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 300. § (1) bekezdése értelmében kártérítés címén követelheti azt a vagyonában beállott értékcsökkenést, elmaradt vagyoni előnyt, kárpótlást vagy költséget, amely az őt ért vagyoni és nem vagyoni hátrányának csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges (Ptk. 355. § (4) bekezdés). A felperes ezért - amellet, hogy új tényt sem adott elő - az elsőfokú eljárásban az érvényesíteni kívánt jogtól (kártérítés követelése) nem tért el, csupán azonos marasztalási összeg mellett a jogviszony minősítését változtatta meg.

Mindebből következik, hogy ez a nyilatkozata nem minősül a Pp. 146. § (1) bekezdésében foglalt keresetváltoztatásnak, amelyre a Pp. 146/A. §-ában előírtak sem alkalmazhatóak, ezért az elsőfokú bíróság sem mellőzhette volna ennek a kérelemnek az érdemi vizsgálatát.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása ezért a Pp. 221. § (1) bekezdésében szabályozott tartalmi követelményeknek ugyan nem felelt meg, azonban a felperes kereseti kérelme a rendelkezésre álló nyilatkozatok és a szolgáltatott bizonyítékok alapján elbírálható. Mindezekre tekintettel a tárgyalás kiegészítése, illetőleg megisméltése csupán az indokolás hiányossága miatt szükségtelen, ezért az ítélet hatályon kívül helyezésének jogszabályi feltételei a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján nem állnak fenn.

A felperes a fellebbezésében helytállóan hivatkozott arra, hogy a követelését nem az alperesek személyes kötelezettségvállalására, hanem a felperes nevében eljárva tanúsított károkozó magatartásukra alapította. Mindezekre tekintettel a perben elsődlegesen azt kellett vizsgálni, hogy a felek között létrejött-e polgári jogi kárkötelmet keletkeztető jogviszony.

A polgári jogi szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre, amelyből kötelezettség keletkezik a szerződésben meghatározott szolgáltatás teljesítésére és jogosultság annak követelésére (Ptk. 198. (1) bekezdés és 205. § (1) bekezdés). A felek között azonban ilyen kötelelem nem keletkezett, az alperesek a szerződések megkötésénél a felperes választott tisztségviselőjeként jártak el, ezért az egymás közötti jogviszonyukra kizárólag a Ptk. 61-64. §-ai, az Etv. valamint a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény rendelkezései az irányadóak, amelyek azonban nem utalnak vissza a szerződésekre vonatkozó szabályok alkalmazhatóságára. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra az álláspontra, hogy szerződéses kötelmet keletkeztető tény hiányában a szerződésszegés szabályai alapján érvényesített jog a felperest az alperesekkel szemben nem illeti meg.

A felek közötti jogviszony alapján a felperes az alperesekkel szemben belső szervezetei útján az alapszabály 65. §-ában foglaltak szerint a saját etikai és fegyelmi szabályzatának megfelelően járhat el, és alkalmazhatja a párt működésére vonatkozó jogszabályok és belső szabályzatok szerinti jogkövetkezményeket, amelyből következik az is, hogy mindezen normák esetleges megsértése a felek között polgári jogi kártérítési kötelmet nem keletkeztet, így a felperest a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján sem illeti meg a jogosultság az alperesekkel szemben arra, hogy szerződésen kívül okozott kár megtérítését követelje.

A kereset alapjául előadott tényekből már önmagában következik, hogy a felperest az alperesekkel szemben érvényesített jog nem illeti meg, ezért a bizonyítási eljárás kiegészítése is szükségtelen, így az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének a Pp. 252. § (3) bekezdésében foglalt feltételei sem állnak fenn.

A másodfokú bíróság nem látott indokot az elsőfokú bíróság által a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a R. alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjban felmerült perköltség felülmérlegelésére sem, ezért a kifejtett indokok alapján az elsőfokú bíróság ítéletét - a perköltségekre is kiterjedően - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredménytelen maradt, ezért a Pp. 239. §-a és 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperesek ügyvédi munkadíjban felmerült másodfokú perköltségeit megfizetni, amelynek mértékét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdésében foglalt összeghez képest, a (6) bekezdés alapján a kifejtett tevékenységgel arányosan mérsékelte. A felperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2014. november 11.

Dr. Hóbl Katalin s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bleier Judit s.k.
előadó bíró

Egriné dr. Salamon Emma s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: